

**KUNST EN DE
ZEE TUSSEN
VLAANDEREN
EN BASKENLAND**

**EUSKAL HERRIA ETA FLANDRIA ARTEAN
ART OVERSEAS BETWEEN FLANDERS
AND THE BASQUE COUNTRY**

**ETXEPARE
EUSKAL
INSTITUTUA**

#FlenBasque

Inzicht in kunst is inzicht in de cultuurgeschiedenis. Van alle menselijke communicatievormen is kunst de meest directe uitdrukking van het gedachtegoed van een cultuur. Kijkend naar de Baskische kunst vallen de vele sporen op die Vlaanderen erin heeft achtergelaten. De gemeenschappelijke geschiedenis van beide gebieden kwam voornamelijk tot stand via een gedeelde ruimte, namelijk de zee; eeuwenlang zijn kunstwerken het water overgestoken, naast andere goederen, ideeën, talen, mensen en mentaliteiten. Doorheen de geschiedenis is de blik van kustbewoners steeds over het water heen gericht geweest naar andere kusten, waarmee zich nieuwe gemeenschappen vormden. Op deze tweedaagse conferentie gaan kunsthistorici en kunstenaars in gesprek over kunst als een spiegel van culturele uitwisseling tussen Vlaanderen en Baskenland.

Dit symposium is georganiseerd in het kader van het volgende onderzoeksproject en de volgende onderzoeksgroep: / Sinposio hau honako ikerketa talde eta proiektuaren marku akademikoan antolatatu dugu: / This symposium was organized in the framework of the following research project and research group:

*Sociedades, Procesos, Culturas (siglos VIII a XVIII) /
Gizarteak, Prozesuak, Kulturak (VIII-XVIII. mendeak) (IT1465-22)*

*Disrupciones y continuidades en el proceso de la modernidad, siglos XVI-XIX.
Un análisis multidisciplinar (Historia, Arte, Literatura) (PID2020-114496RB-I00)*

KUNST EN DE ZEE TUSSEN VLAANDEREN EN BASKEN LAND

Aintzane Erkizia
Symposiumcoördinator
Sinposioaren koordinatzailea
Coordinator of the Symposium

Artea ezagutzea da gure historia kulturala ezagutzeko biderik zuzenena, arteak, beste edozein giza adierazpenek baino hobe adierazten duelako kultura baten pentsamendua. Euskal ondare artistikoari erreparatzen badiogu, Flandesek gure historian utzi duen aztarnaz ohar gaitezke. Izan ere, gure historiaren zati bat partekatu dugu, espazio bat partekatu dugulako: Atlantikoa. Artelaneke ur horietan zehar bidaiatu zuten mendeetan eta, artearekin batera, merkantziak, ideiak, hizkuntzak, pertsonak eta kulturak ere bidaiatu zuten. Hori dela eta, Atlantikoak bustitzen dituen kostaldeek ur bera duten beste kostalde batzuetara begiratu izan dute beti, ur beraren inguruan beste komunitate eta gizatalde batzuk eratzen direlako. Lovainako M Museum-ean antolatutako jardunaldi hauetan artearen historialariak eta artistak bildu ditugu helburu batekin: azaldu dezaten artea dela Euskal Herriko eta Flandeseko nortasun historikoak islatzen dituen ispilua.

Understanding art is understanding cultural history. Better than any other form of human communication, art expresses the mental legacy of a culture. When looking at Basque art, we may be struck by the strong mark Flanders has left on it. The common history of both territories came about mainly through a shared space, namely the sea; for centuries, works of art travelled over the water, along with other goods, ideas, languages, people and mentalities. Throughout history, coastal dwellers have turned their gaze across the water to other shores, leading to the formation of new communities. This two-day conference held at M Museum in Leuven will bring art historians and artists together in conversation on how art is a mirror of the cultural exchange between Flanders and the Basque Country.

**Donderdag
17 oktober**

PERSPEC— TIEVEN UIT HET ZUIDEN

**Osteguna
urriak 17**

**Thursday
17 October**

**HEGOALDETIK
BEGIRADA**

**PERSPECTIVES
FROM THE
SOUTH**

9:00

Registratie

Harrera
Registration

9:30

Openingswoord

Irene Larraza

Agurra
Opening remarks

9:45

Inleiding op het programma

Justin Kroesen

Aurkezpena
Presentation of the programme

10:00–10:45

Maite Barrio /
Aintzane Erkizia

**Artistieke verbindingen tussen Vlaanderen en
Baskenland (15e-17e eeuw)**

**De Vlaamse kunst was zeer geliefd in Baskenland
tussen de 15e en de 17e eeuw. In deze periode
brachten veel Basken kunstwerken uit Vlaanderen
mee naar hun thuisland, waar ze nu een belangrijke
plaats innemen als Baskisch cultureel erfgoed.**

Flandes eta Euskal Herria joan-etorrian: XV-XVII.
mendeetako pieza artistikoak

Flandesen egindako artea oso miretsia izan zen Euskal Herrian XV. eta XVII. mende tartean. Hori dela eta, euskaldun askok artelanak ekarri zituzten Flandesetik haien jaioterrietara, eta gaur egun euskal ondarearen pieza bikainak dira.

Round trip Flanders-Basque Country: artistic exchange
15th-17th centuries

Flemish art enjoyed great admiration in the Basque Country between the fifteenth and seventeenth centuries. Basques brought many artworks from Flanders to their homeland, where they are now considered as masterpieces of Basque cultural heritage.

10:45–11:15

Koffiepauze

Atsedena
Coffee break

11:15–12:00

Vrouwen en de Baskische kunst-canon

Haizea
Barcenilla

De kunst van de 20e eeuw in Baskenland is alom bekend, met grote namen als Chillida en Oteiza. Maar er waren in dezelfde periode nog veel meer kunstenaars actief. In deze lezing wordt de Baskische Gouden Eeuw benaderd vanuit een gender-perspectief.

Euskal Artearen kanona eta emakumeak

Euskal Herriko artea nazioartean ezaguna da XX. mendeko Urrezko Aroko artistengatik, Chillida eta Oteiza buru direla. Garai horretan, ordea, testuinguru artistikoa aberatsagoa zen. Urrezko Aro hau genero-perspektiba batetik begiratuko dugu.

The Basque Art Canon and Women

Basque art of the 20th century is well known internationally, with Chillida and Oteiza as leading figures. However, there were many more artists active in the same period, whom in this lecture will be discussed from a gender perspective.

12:00–12:45

Iratxe Jaio /
Klaas van
Gorkum

“De Overgave van Breda” gekopieerd

Beide kunstenaars gaan in gesprek over drie Bredase kopieën van het beroemde schilderij van Diego Velázquez in het Prado in Madrid. In het gesprek zal worden ingegaan op de kunst van het kopiëren en de culturele en sociale betekenis daarvan.

“Bredako errendizioa” kopiaua

Bi artistek Madrilgo Prado museoan dagoen Diego Velázquez pintura izango dute hizpide. Bredan pintura horren hiru kopia daude. Hauen bitartez, kopiatzearen esanahi kultural eta sozialak aztertuko dituzte.

“The Surrender of Breda” copied

The two artists will talk about three copies of the famous painting by Diego Velázquez in the Prado in Madrid that are now in Breda. Topics that will be considered include the art of copying and its cultural and social meaning.

Vrijdag 18
oktober

PERSPEC— TIEVEN UIT HET NOORDEN

Ostirala
urriak 18

Friday 18
October

IPARRALDETIK
BEGIRADA

PERSPECTIVES
FROM THE
NORTH

9:30-10:15

Paul
Vandenbroeck

**Een legendarische professor in Baskenland: Jan Karel
Steppe (1918-2009)**

De Leuvense professor Jan Karel Steppe deed als eerste wetenschappelijk onderzoek naar Vlaamse kunst in Baskenland. In de jaren '60 en '70 bracht hij veel Vlaamse kunstwerken aan het licht, en Paul Vandenbroeck vergezelde hem daarbij als student.

**Katedratiko ospetsu bat Euskal Herrian: Jan Karel
Steppe (1918-2009)**

Jan Karel Steppe Arte historialaria izan zen Euskal Herrian dagoen arte flandestarra zientifikoki ikertzen lehena. 60. eta 70. hamarkadetan hainbat artelan aurkitu zituen herri txikietan, eta Paul Vandenbroeck harekin ibili zen.

**A Legendary Professor in the Basque Country: Jan Karel
Steppe (1918-2009)**

The Leuven Professor Jan Karel Steppe was the first to do research on Flemish art in the Basque Country. He brought many Flemish artworks to light during the 1960s and 1970s, with Paul Vandenbroeck, then a student, accompanying him.

10:15—10:45

Koffiepauze
Atsedena
Coffee break

10:45—11:30Marjan
Debaene**De internationale expansie van het Borman-atelier vanuit Vlaanderen naar Frankrijk, Baskenland en elders****In de 15e en 16e eeuw bracht het Brusselse atelier van de familie Borman vier generaties lang enkele van de meest vooraanstaande beeldhouwers van de Vlaamse Gouden Eeuw voort. Hun kunstwerken bereikten heel Europa, onder andere Baskenland.**

Bormandarren tailerraren nazioarteko hedapena. Flandes, Frantzia eta Euskal Herria

Borman familiaren eskultura tailerlean lau belaunaldik egin zuten lan XV eta XVI. mendeetan. Artista hauen eskuekin eginak dira Flandeseko eskulturaren Urrezko Aroko lanik garrantzitsuenak. European osoan daude, tartean Euskal Herrian ere bai.

The International Expansion of the Borman Workshop from Flanders to France, the Basque Country and Elsewhere

The Brussels workshop of the Borman family lasted four generations during the 15th and 16th centuries, producing some of the most prominent sculptors of the Flemish Golden Age. Their works spread all over Europe, including the Basque Country.

11:30—12:00Justin
Kroesen**De Atlantische link. Overzeese verbindingen tussen Vlaanderen en Baskenland****In de late Middeleeuwen bloeide de handel van IJsland tot de Canarische Eilanden, met Vlaanderen en Baskenland als knooppunten. In deze lezing wordt ingegaan op gemeenschappelijke aspecten van middeleeuwse kunst langs de Europese westkust.**

Sare atlantikoa. Flandes eta Euskal Herriaren arteko itsas-loturak

Erdi Aroaren amaieran, Atlantikoko merkataritza sarea loratu zen Islandiatik Kanariar Uharteetara, Flandes eta Euskal Herria erdigune zirelarik. Hitzaldi honek kostalde atlantiko honetako artearen alderdi komunak aztertuko ditu.

The Atlantic Link. Maritime Connections Between Flanders and the Basque Country

In the late Middle Ages, Atlantic trade flourished from Iceland down to the Canary Islands, with Flanders and the Basque Country as hubs. This lecture focuses on common aspects found in late medieval church art along Europe's Atlantic rim.

12:00—12:30**Discussie, slotopmerkingen en afsluiting**

Eztabaida, ondorioak eta agurra

Discussion, concluding remarks and closure

BIO

Justin Kroesen

Hoogleraar Cultuurgeschiedenis aan de universiteit Bergen (Noorwegen) en wetenschappelijk conservator van de kunstcollectie aan het daar gevestigde Universiteitsmuseum.

Kultura-historiako katedraduna Bergengo Unibertsitatean (Norvegia), hiri horretako Unibertsitate Museoko erlijio-artearen bildumaren kontserbatzaile zientifikoa.

Professor of Cultural History at the university of Bergen (Norway) and research curator of the art collection of its University Museum.

Maite Barrio

Directeur van Albayalde Conservatio, een onderzoeks- en restauratie-atelier van cultureel erfgoed. Lid van de Baskische Raad voor de Cultuur en adviseur op het gebied van erfgoedmanagement en -restauratie voor Gordailu, centrum voor erfgoedcollecties in de provincie Gipuzkoa.

Albayalde Conservatio kultura-ondarearen kontserbazioaz eta ikerketaz arduratzen den enpresaren zuzendaria. Kulturaren Euskal Kontseiluko kidea eta Gordailua Gipuzkoako Foru Aldundiaren Ondare Bildumen Zentroan kontserbazio eta kudeaketa aholkularia.

Director of Albayalde Conservatio, a heritage research and restoration company. Member of the Basque Cultural Council and consultant for the management and conservation of heritage to Gordailu, Centre for heritage collections in Gipuzkoa Province.

Aintzane Erkizia

Doctor in de kunstgeschiedenis aan de universiteit van Baskenland. Haar onderzoek richt zich voornamelijk op de Baskische kunstgeschiedenis van de late Middeleeuwen en de Vroegmoderne tijd (15e-16e eeuw), met speciale aandacht voor sacramentshuisjes en reliekhouders.

Artearen Historian doktorea Euskal Herriko Unibertsitatean. Bere ikerketa ildoak Euskal Herriko Erdi Aro eta Aro Berriko artea da (XIV eta XVI. mendeak), bereziki sagrarioak eta erlikiak.

Doctor of Art History at the University of the Basque Country. Her main research interest concerns the art of the Basque Country during the late Middle Ages and the Early Modern period (15th-16th centuries), with a particular focus on tabernacles and reliquaries.

Haizea Barcenilla

Doctor in de kunstgeschiedenis aan de universiteit van Baskenland. Haar onderzoek richt zich op museologie, de praktijk van het conservatorschap en hedendaagse kunst, benaderd vanuit het genderperspectief.

Artearen Historian doktorea da Euskal Herriko Unibertsitatean. Bere ikerketa-arloak museologia, komisariatza eta arte garaikidea dira, genero-ikuspegitik.

Doctor of Art History at the University of the Basque Country. Her research addresses museology, curatorship and contemporary art, approached from a gender perspective.

**Iratxe Jaió
& Klaas van
Gorkum**

Kunstenaars, gevestigd in Rotterdam. Ze vergelijken hun benadering met die van een experimenteel archeoloog: ze onderzoeken de sociale betekenis van objecten en documenten door middel van de toeëigening en reproductie ervan in nieuwe contexten.

Artistak, Rotterdamen bizi dira. Beraien praktika arkeologia esperimentalarekin pareka daiteke. Existitzen diren objektu eta dokumentuen esanahi soziala aztertzen dute, hauek bereganatuz eta beste testuinguru batean erreproduzitzen.

Artists, based in Rotterdam. Their practice could be compared to experimental archaeology: they explore the social meaning of existing objects and documents by method of appropriation and reproduction in different contexts.

**Paul
Vandenbroeck**

Doctor in de kunstgeschiedenis, kunstenaar en emeritus hoogleraar aan de KU Leuven. Zijn onderzoek beweegt zich tussen kunst en antropologie en hij ontwikkelde verschillende tentoonstellingen en andere projecten in Vlaamse musea.

Artearen Historian Doktore eta artista, artea eta antropologia dira bere arloak. Lovainako Unibertsitateko irakasle emeritua da eta Flandeseko museo askorekin proiektu artistikoak garatu ditu.

Doctor of Art History, artist and professor emeritus at the University of Leuven. His research moves between art and anthropology, and he developed several exhibitions and other projects in Flemish museums.

**Marjan
Debaene**

Kunsthistoricus en specialist op het gebied van de Vlaamse laat-gotische beeldhouwkunst. Ze is hoofdconservator Oude Meesters aan het M Museum in Leuven.

Arte historialaria, Flandeseko gotiko berantiarrean espezializatua dago. Lovainako M Museumeke bildumako Maisu Zaharren ataleko buru da.

Art Historian and specialist on late Gothic Flemish sculpture. She is head curator of Old Masters at the M Museum in Leuven.

**registratie op
izen-ematea
registration at**

www.etxepare.eus

Flanders
State of the Art

EUSKADI
BASQUE COUNTRY

BASQUE
CULTURE.EUS